

پازاریتسی فی ۲۶ محرم سنہ ۳۲۸ وفی ۲۵ کانون ثانی سنہ ۳۲۵

جمعیت علمیہ اسلامیہ نك ناشر افکاریدر

مدیر مسئول :	سر محرر :	صاحب امتیاز :
مکتب ثواب معلمارندن	فاتح مجیز درسعالمارندن	فاتح مجیز درسعالمارندن
کاپیسی منیر	توقاد مبعوی	استانبول مبعوی
	مصطفی صبری	مصطفی عاصم

مندرجات :

ادبیات	اهل اسلام وعلوم مصطفی عاصم
ذوالی مدرسه جکم عاطف	تاریخ اسلام طاهر المولوی
تفید مصطفی صبری	اخلاق سیاسی اسعد
	عدل واحسان حسین حازم

نسخہ سی ۱ غروشد

آونہ اجرتی (پوستہ اجرتیہ برابر)

ممالک اجنبیہ ایچون :	استانبول ولایات ایچون :
۶۰ ، ۱۲ ، فرانق	برسنہ ۶۰ غروش
» ۶ ، ۳۰	القی آیلنی ۳۰ »

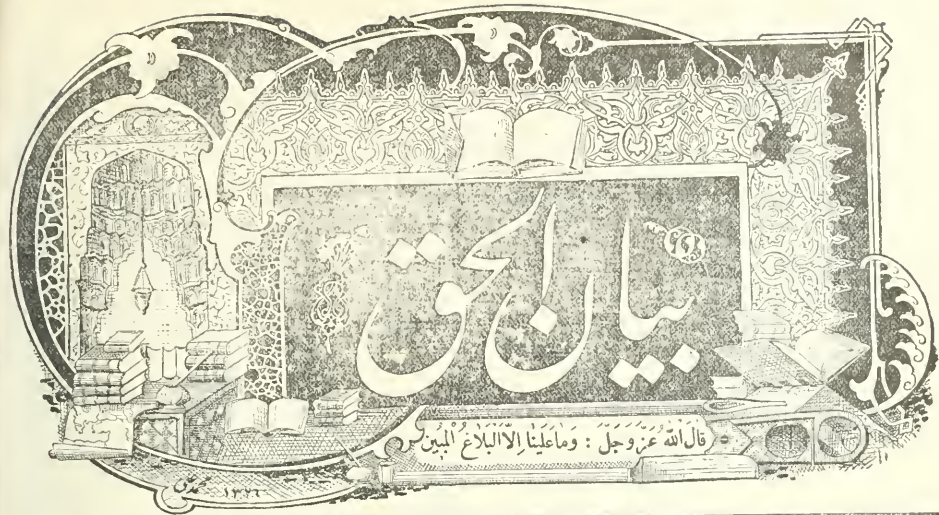
درج ایدلمیان اوراق اعاده اولتماز

قارئلر مزہ :

اکثر مقالانہ ایات کریمہ واحادیث نبویہ درج ایدلش بولندیفی نظر اعتبارہ آلنہرق رعایتسزلکده بولندامسی رجا اولنور

درسعات

احمد ساقی بک مطبعہ سی

پازارایرتسی کونلری نشر اولنور دینی ، ادبی ، سیاسی وفنی هفتعلق غزته در .

اهل اسلام وعلوم مابعد

مقاله

۲

و ایراد و جوابلری ایسار ایدلدی . و بصورتله علم کلام
تأسیس ایتدی . علم کلامك ایلک تدوینده اکثر ابحاثی اهل
اسلام ارسنه مختلف فیة اولان مسائل اعتقادییه عائد ایدی
چونکه او متلر مملک اسلامیهده معتقدات سائر ابحاثی
دخی موجود ایدی سهده قالایا قلعماً مباحثیه کیریشمک
جسارتی ایه ازی ایدنری بولموردی بوجهته انلره دائر
اولان بحثلر بالنسبه اقلیتده قالیردی
اصل سکیز و فروعی نقطه نظر ندن بمشی دخی متجاوز اولان
فرق مختلفه اسلامیه دن هر برینك علماسی طرف ندن دخی
کندی فرقه سنك اعتقادندن بحث وانی مروج اوله رق
برنجیه کتب کلامیه وجوده کتیر یلمشدر فرقه محقه اولان
اهل سنت علماسی ارسنده شیخ ابوالحسن الاشمری ایله
امام ابو منصور ماتریدی بایل علم کلامك مؤسس واقعه
اثنه می اولمق اوزره شهرت بوش ایسهده حقیقت اوپادکدر
چونکه مذاهب اربعه قوعدن وضع و تأسیس ایدن
اثنه اربعه حضراتی قطعی اهل سنت سلاکنددر . و هر برسی

خیر الفرون اولان زمان سعادت حضرت رسالت پناهیده
خصوصات اعتقادییه اهل ایمان ارسنده اختلافه معروض
اولما مشدی . انحق هیچر زمان اکسک اولمیان و اوعصر
کدرینده دخی موجود اولان منافقلرک اعتقادی البته
معتقدات مؤمنانه و افق ایتوردی کیده رک برنجیه مقالهده
عرض اولونان اسبابک تأثیری و طرف ندن منافق لودن تر
شح ایدن اقوال سم آلودک انتشار و شیوعی و اهل اسلامده کی
اسکی صفوت و خلوصک تدنیه یوز طومشی کبی احوال
طویلا یسیله بدعت و هوایه تمایل باش کوستردی و اراق
عقائد اسلامیه نك محافظه سی ایچون افضال دن اصول و
قواعد و ضلالت وضع اولندی مسائل اعتقادییه دن
هر برسی بالذلیل ثبات و بیان و محال فکرك شبهلری ذکر

امور فرعیده، اولدینی کبی اصول اعتقادیه ده دخی امامدر حتی سرمذهبیم امام اعظم حضرت تبرینک (اعلموا ان مذهب اهل السنه علی نبتی عشرة اصلاً) عبارده سیله باشلایان وصیت نامه سیله فقه اکبراننده کی اثری علم کلامدن مهم برر کنابدر .

امام اشعری حضرت تبری ایسه اوچنچی عصر هجر یدله تولد ایتیش و حضرت شافعی ک مذهبیه سالک اولمشدر فقط ابتدای تشکیله ائمه متزله دن واصل بن عطاء دن تلمذ ایدردی مالک اولدیمی استقامت فکریه و سخت محاکمه ایجابانندن اوله رق قواعد اعتزالیه ده سخافت و بر چوقلری ارسنده مناقضه بولندیقی تفهیم ایدر و بوتفهم سو قیلدها مدققانه بر صورتده اعمال فیکرو نظر ایلردی . نهایت مذهب مذکورک حقه معارضدن بعد اولدینی قطعیاً اکلا دقن صو کر ابر کون استاذی اولان مشار الیه واصله قارشلی اهل اعتزالک اصول مهمه سندن بعض مسائل میدان بحثه وضع ایله اهرلرنده تناقض بولندیقی و اضحا و قطعیاً اثبات و خواهجی سنی الزام و اسکا ت ایلدی . و ارتاق اولدقیقه دن اعتباراً اهل سنک مدافع صاحب قرانی و بوتون خصمای اعتقادیه ک خصم بی امانی اولدی بوکا بنیاء مذهب اهل سنده امام و مؤسس علم کلام عد اولمشدر ابو منصور حضرت تبری ایسه دهاصو کر ا ظهور و نشئت ایلمش و مذهب حنفی به سالک اولمشدر بوا یکی امام مجمل ارسنده بعض مسائلده اختلافات جزئییه وقوعه کلیش و ائمه اهل سنتدن بر قسمی برینه و بر قسمی دیگرینه موافقت ایتمشدر . بوجه تله علمای اهل سنت امور اعتقادیه ده ایکی فرقیه انقسام ایدرک بری اش امره ، دیگری ماتریدیه اسمبیله معروف اولمشدر . اختلافات واقعه او قدر جزئی درک ایکی فرقه دن هیچ برینک دیگرینی ضال و بدعته نسبت ایتسه مساعد اولمز . اوتاریخدن اعتباراً مذهب اکابر اعلامی طرز مذکور اوزره تألیف و نشر آثاره و تدریس و تدرسه بذل عنایت

ایلمش اولدینی کبی بوتون مذاهب مختلفه اسلامیه علمای دخی کندی اعتقادلرینی ترویج و اثبات ایچون هر نوع تشبیه بولونمشدر . حتی فوق العاده روا جکار اولان مباحثات لسانیه و مناظرات قلمیه ک ایلر یسنه کچیلرک مجادلات مهمه وقوعه کتیرلمشدر . و بعض خافط لر قندن دخی بر مذهب تمایل و انتصار ایله مخالفلری انواع غدر و محنته گرفتار ایدلشمدر . و فقط اهل حق عقائد صحیحینی بیان ایله امتی ارشاددن هیچ بر زمان خالی قالما مشدر .

بو وادیده و طرز معروض ایله جریان ایدن بحث وجدال هجرتک هان یشنجی عصرینه قدر دوام ایدوب بعده شکلی دیکشیدردی . چونکه او عصرک اوانلنده شرفده حکمران اولان خلافت عباسیه ایله غریده سلطنت سورن حکومت امویه بر برینه رقابت ایدرجه سنه فلسفه به و سائر فنونه دائر کتابار ترجمه سنه اهمیت ویرمش و بو علومی تعمیم ایچون تمالک سائر دن بر چوق حکما جلب و دعوت ایلمش دی . بو یوزدن تمالک اسلامیه ده هر نوع علوم غیر شرعیه دخی انتشاره باشلادی . و بالطبع کیت کیده تعمیم ایتدی . بو آثارک انتشاری بر خیلی فوایدی مستلزم اولمش ایسه ده قواعد اسلامیه به مخالف بر نیجه احکامی دخی مشتمل اولمشی حسیله اعتقادده رسوخ اولیان ضعیفای مسلمینه تأثیرات مضره سی کورلدی . بونک اوزرینه علمای عظام حضراتی علم کلامی قالب اخیره دوکمک و بعدما تألیف ایده جکاری کلام کتابارنده مباحثک اکثرینی فلسفه مسائلنه تخصیص ایلیمک لزومی حس ایتدی . و بویونک بر اتمام بو یوله اجاهه افکاره باشلادی . و حقا که خدمت ایتدی . بو احوالک نتیجه می اوله رق علم کلام ایچون ایکی شکل حاصل اولدی . برنجی قنمای متکلمینک وضع و تدوین ایتدکاری علم کلامک ، ایکنجی سی ده علوم غیر شرعیه ک بلاد اسلامیه ده انتشاردن صکره وجوده کتیریلن علم

کلامک شکیدر .

فاده‌لردن آکلاشیه‌جی وجهله‌ایک تدوین آره‌سندکی باشقلق صرف شکه عائد اولوب مسائل خصوصسند قضااً اختلاف یوقدر .

علم‌کلامک ایکنجی شکلی . — بالخاصه فلاسفه‌یه (حکمای آله‌بونه) قارشی تدوین اولغشدر . او عصرده عنائد اسلامیه مخالفلری ارسنده لک زیاده شمایان مناسطره اولان فلاسفه ایدی ؛ چونکه ، انلر بتون مخالفینی اسکات اتمش ، عادتاً میدان مناسطرنک قهرمال وحیدی کسبلمش ایدی آنلرله میدان مجادلایه آتلغ و آنلره غلبه ایتک بتون مخالفینه غلبه‌نی مستلزم ایدی . بوکا بنسأ ، عقائد مسیحیجی خلدن و مسامحی زبع وزلدن محافظه مقصدیله علمای کلام‌الربینه کچیرمیلدیکری اثار فلاسفه‌نی مطالعه و تدقیقه کیرشدی .

کتاب فلسفه حق و حقیقه موافق بر طاقم مسائلی محتوی اولغله برابر ، جهسل و ضلال اوزربنه مؤسس بر چوق قضاایای باطله‌نی دخی حاوی ایدی . فقط بر شیئی رد و قبول و اثبات و ابطال ، اتی حقیقه و لاقیه ا کلامغه متوقف بولندیغدن ، علمای عظام کلا ؛ اول امرده وظیفه تدقیقه‌سنی حقیقه ایفا ایتدی ، وبعده فن جایل کلامک عرض اولدنی وجهله ایکنجی شکلی وجوده کتیردی .

بو شکل اوزرنده تدوین اولسان کلام کتابربینه فلسفه‌نک طبیعیاتنه ، ریاضیاتنه ، و آلهیاتنه متعلق بر چوق مسئله‌لردرج و ادخال‌بلدی . بو یولده‌کی مسائل مندرجه اوقدر چوقدرکه ، اگر مؤلفات کلامیه مسائل سمیه‌دن [۱] مجرد بولنسه ایدی . عادتاً بحررات و سفیدن فرق و تمیز اولانه‌مازدی .

علم جایل کلامی بو شکه افرانده لک زیاده خدمت [۱] مسائل سمیه : بیلمی آتقی شرع شریفدن ایشلدنلر و اوکر نلش اولسنه متوقف اولان مسائلدر .

ایدن اثمه عظامک قدماسی « امام غزالی » ، « راغب اصفهانی و بو طبقه‌نک رجال سائر سیدر » ، و برار صوکرده ظهور اتمش اولان « قاضی بیضاوی » در . آنلردن صوکرده ، ارق علم کلامده تدریس و تدرس و تألیف و تحریر هپ بوساحده و قوعه کلش اولوب « فخرالدین رازیلر » ، « عمر نسفیلر » ، « سیدلر » « سعدالدینلر » هپ بومیدانک شسوار عرقان و فضیلیدر . شو بر قاج سطرلی افادادن مسناد اولنده ، که سلسل و خلفده بنشش اولان علمای اعلام تأیید دین مبین اسلام انچون حال و زمانک احتیاجاتی داما نظر دفته آملشدر ، و مقتضیاتنه توفیق معامله ایده کیشلردر . بزده آنلرنک سلسلک مسیحیجربنه سلوکه . امت اسلامیه‌نک محتاج اولدنی ریولده ارشاد و هدایتربنه دلالت وظیفه‌سیله مکاتب اولدیمیزی اونوتیرق . حال حاضر ندکی آثارک اوقومسینه ونه کبی کتابلرنک تحریر و تألیفنه لزوم کوستیریورسه بلا افاته زمان آتی وجوده کتیرمک . و تدریساتی آکاتلیق ایلک لزومنی قبول ایتلر .

علم کلامک زمانقره کوره نصورته تدریس اولغنی لازم کله‌کنکه دایر نالیدجه « ایکی فکر » واردر : بر فکره کوره کتب قرینه کلامیه‌ده « معتزله » و سائر فرق اسلامیه‌جه قبول ایدلش اولان بر چوق مسائل ذکر و ایراد اولنهرق آنلره جواب ویرمک کلفت و زحمتی اختیار اولندیغدن بحث ایله یونک بزوم اولغنی شکاندهدر . بو فکرک اصحابی شمسدیی حالده مذاهب مذکورده ارباندن کیم — قلمش اولدنی جهله ، او بحثلرله مشغول اولمق عادتاً اوانک مزار طشایرله مجساده ایتک قیلندن اولدنی درمیان ایدرلر ؛ فقط ، ظاهرده معقول و محس کورولان بوه‌عالمیه اشتراک ایده‌یه حکم ؛ چونکه « بر قولک حاجی اولمکه سوزی‌ده اولمز » برده ، بوکی مذاهب باطله ارباندن منقول اولان اقوال و معتقداتک هر بریسی محتملات عقلیه دندر .

فکر احسانیتك « مضالعه می در که محرر عاجز دخی
بو فکر کرده در .
مابعدی وار

مصطفی عاصم

تاریخ اسلام صحافتند

مدینه منوره ده کی سکنه قدیمه وینارنده کی
محاربات مدیده

[۳۳ نومرولو نسخه دند مابعد]

مدینه وجوارنده اقامت ایدن بی اسرائیلک
(فیلون) یاخود (فیلون) نامنده مسند بر
حاکمی واردی : بو حاکم ، صوگ درجه نظام المقله
برابر ترسید نفوذ ایلده کجه تسلطن ایتکی وبلکه
معیتک باشنه مسلط اولمی قورمش .

اجرای مظالمده اوقدر ایلرله مشدی که قوجه به
واراجق بنسنت اسرائیلیه فیلون دونک هم خوابه
ملعنی . سرداده شقوقی اولمادن حمله کاه زوجیت
کیره من (ضربت علیهم الذلة والمسکنة) خالقننده
بولنان بی غیرتان یهود ایسه بوکا قارشی شق شفه
ایده مزدی !

فیلون . یهودیلرک عجز نمون اولان شو سکونند
جرات آلاق اصول ذنات شه ولی (اوس)
(و خزرج) قبائی قیزلینده تعمیم ایتک سودای
خانمه دوشدی . لیکن آلدانیور غیرت مردانه
عربک بو وجدانمزگه راضی اولامیه جفی
یله میوردی .

وقنا که (بنی سالم بن عوف بن الخزرج) دن
اولوب اوسیلر و خزرجیلرک ریاستنده بولنان (مالک بن

وقتیه . بر طایف ذواتک اومائی اولیه دوشوندیکی ،
اولیه محاکمه ایتدیکی کی . کون دخی اولیه دوشونه چک ،
واریولده محاکمه ایده چک آدمار بولمیلیر ؛ حتی بوندن
اولکی مقاله مده دخی بر آرز شکایت ایلدیکم وجهه علوم
اسلامیه تحصیل خصوصنده مشهور اولان اهل و تکامل
ایجاباتندن اولمق اوزه ضلالتنه مروض اولان فرق
مختلفه اسلامیه دن برینک بیه مذهبی باشند باشه
اوکرشم . و بناء علیه قبول و اعتقاد ایلش کیسه یه
ملک زده مصداق اولدیغمز یوق ایسه ده . بر مذهبک
ویا بر قاج مذهبک بعض مسائل عقلنه موافق کلیش .
و آنلری قبول ایتک تهلیک سنده قالمش بر جوق اهل
اسلام بولمیلیر ؛ یقیندن طائیدیغمز و تحصیل کورمش
بعض ذوات واردر که بر مسئله ده حکمای غریبه دن برینک
سوزنی قبول ایدرک مذهب جیره و بر باشقه مسئله
حقننده دخی بر دیگرینه تقلید ایله طریق اعتزله سالک
اوله رق فسنده جبر و اعتزالی جمع ایتکده در اولیه ایسه
احتمال عقلی دائره سنده بولنان بو مسائلک باشدیجه لری
تکرر تکرر ایضاح . وجهیت بطلانی بیان ایدیلیر ؛
آنک اینجون المزده مو جود اولان مؤلفات کلامیه بی هرج
ومرج ایتک اصلا جائز اولماز بز اول امرده تدریسات
کلامیه بی کتب مختصره یه حصر ایتیرک طوابع .
مواقف مقاصد و حتی امکان مساعد اولدیغی تقدیرده
فیض الدین راضینک مطالب عالییه کی امهات مؤلفاتی
اوقویوب اوقوتلی و امام غزالی (تهافت فلاسفه) سی
کی اناری اده عقلی مطالعه و تدقیق ایتک اذن صوکراده
« حضرت غزالی » و امثالی علمانک یابدقلمری وجهه
عقائد مختلفه اربابنک الازنده بولنان علوم و فنوندن
معتقدات صحیحیه ظاهرأ مخالف کلن مسائل اخذ
و ایراد و بالحاکه جو ایلری ذکر اولمق صورتیه علم
جلیل کلامی توسیع ایتک لازم کلیر . ایسته بوده « ایکنجی